

Projekts Nr. 23-00-A019.332-000009
Ceļā uz pašpietiekamu teritoriju

Bauskas novada pārtikas nozare un pārtikas pašnodrošinājums

Mg.oec. Lāsma Aļeksējeva
Mg.oec. Agnese Hauka

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

05.03.2024.

Darba plāns

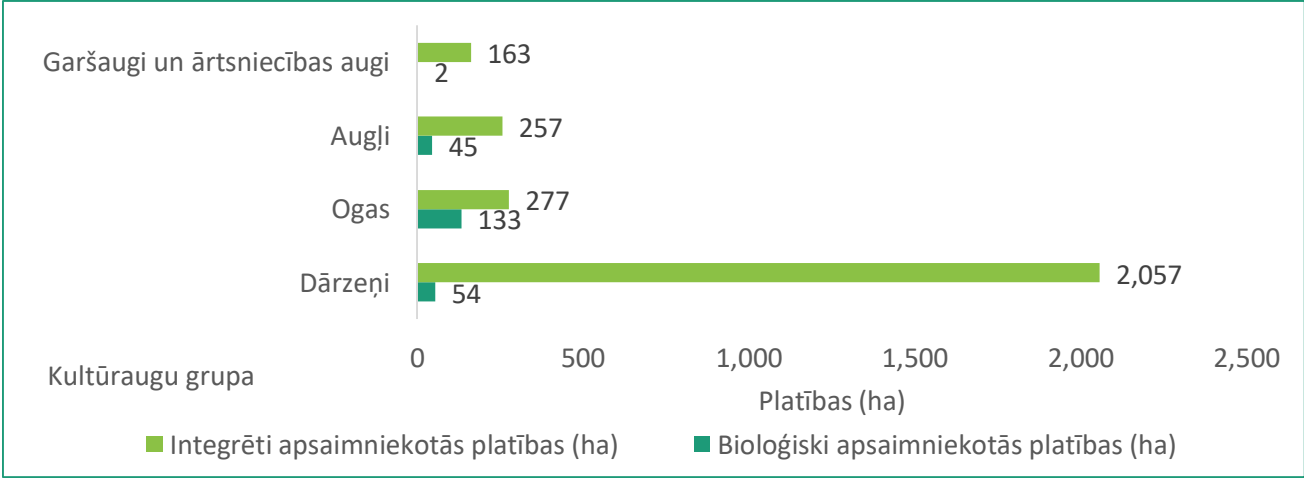
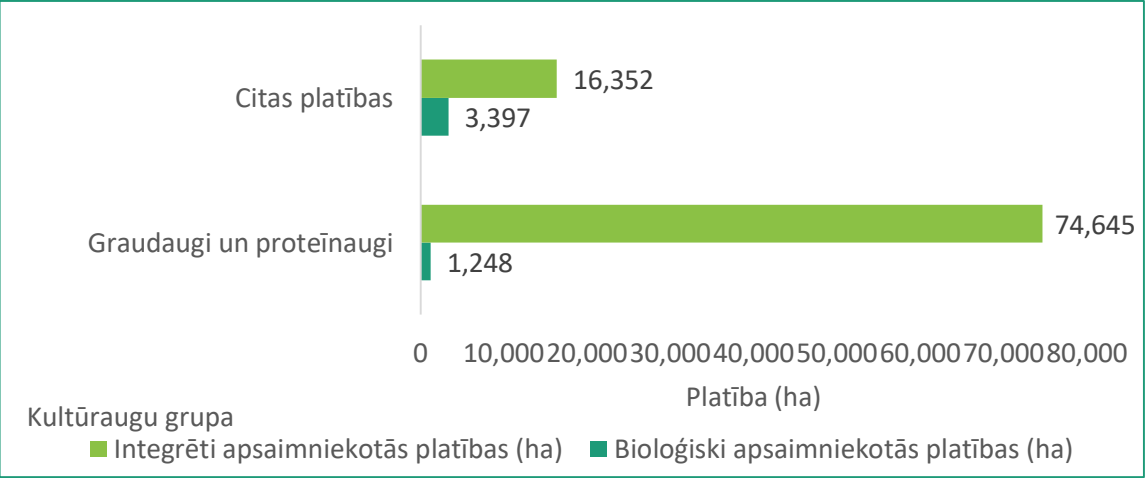
- Kultūraugu ražas vērtējums
- Pārtikas groza vērtējums
- Diskusija: Pārtikas nodrošinājums vietējā kopienā (t.sk. ZPI)

Kultūraugu ražas vērtēšana

- **Kultūraugu platību** aprēķins tika veikts par 2022. gada deklarētām atbalsttiesīgajām platībām, jo šajā gadā tika pieteikta vislielākā lauksaimniecība izmantojamās zemes (LIZ) platība platībmaksājumu saņemšanai – tas ir izpētes teritorijā esošais zemes resurss, kas ir piemērots pārtikas produktu ražošanai, un iegūtie dati tika izmantoti izpētes teritorijā iegūstamās ražas aprēķināšanai.
- **Bioloģiskās lauksaimniecības prakses kultūraugiem tika aprēķināta vidējā raža** (tonnas) par pēdējiem pieciem gadiem, balstoties uz pieejamajiem datiem 2018. – 2022. gadā LDC reģistros, kuros apkopotas bioloģiski apsaimniekotās platības un iegūtā kopražā. Dalot attiecīgā gada katra kultūrauga kopražu ar apsaimniekoto platību, tika iegūta vidējā gada raža katram kultūraugam, un tālāk, ņemot vērā, cik svārstīga ir ražības rādītāji dažādās lauksaimniecības sezonās, izpētes teritorijā iegūstamās ražas aprēķināšanai tika izmantots vidējais rādītājs no šo piecu gadu vidējiem ražas rādītājiem.
- **Integrētās lauksaimniecības prakses kultūraugiem tika aprēķināta vidējā raža**, izmantojot CSP reģistra datus par pēdējo piecu gadu (2019. – 2023. gads) vidējo ražību un tālāk izpētes teritorijā iegūstamās ražas aprēķināšanai tika izmantots vidējais rādītājs no šo piecu gadu vidējiem ražas rādītājiem.

Apstiprinātā LIZ platība (ha) 2022. gadā Bauskas novadā

Kultūraugu grupas	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)	Apstiprinātās platības katrā kultūraugu grupā (ha)
Graudaugi un proteīnaugi	1 248	74 645	75 893
Citas platības	3 397	16 352	19 749
Dārzeņi	54	2 057	2 112
Ogas	133	277	410
Augļi	45	257	302
Garšaugi un ārtsniecības augi	2	163	164
Apstiprinātās platības (ha) Bauskas novadā	4 879	93 751	98 630

Avots: autoru apkopots pēc LAD datiem

Graudaugu un proteīnaugu apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā

Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)
Kvieši	367	49 411
Rapsis		16 627
Lauka pupas	34	4083
Mieži	14	1201
Auzas	459	1056
Zirņi	16	749
Griķi	128	518
Rudzi	20	309
Tritikāle	8	288
Ripsis	91	136
Graudaugu, zirņu, vīķu maisījums	29	123
Kaņepes	47	47
Sinepe	4	41
Lini, eļļas		28
Soja		14
Vīķi		11
Lupīna		1
Ķimene		0,4
Graudaugu un proteīnaugu kopējā apstiprinātā platība (ha)	1 218	74 645

Graudaugu un proteīnaugu raža (t) Bauskas novadā

Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Integrēti apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Kopējā kultūraugu raža (t)
Kvieši	843,2	247551,2	248394,4
Lauka pupas	94,7	11578,9	11673,6
Mieži	26,3	5576,6	5602,9
Auzas	900,2	2640,0	3540,2
Zirņi	24,9	1491,4	1516,3
Griķi	113,4	435,2	548,6
Rudzi	37,2	1185,2	1222,4
Kaņepes	29,5	28,5	58
Ķimenes		0,2	0,2

Dārzeņu apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā

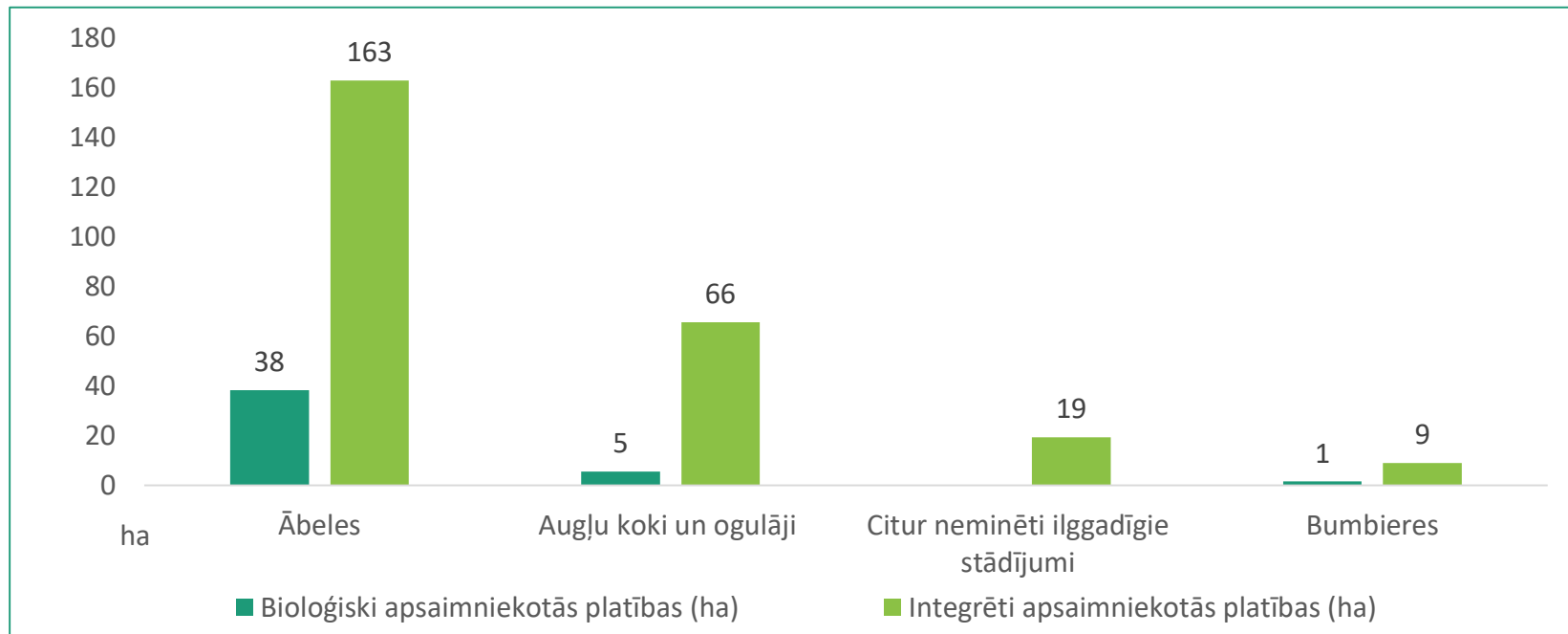
Kultūraugi	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)		Kultūraugi	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)
Kartupeļi	7	720		Skābenes		11
Citi dārzeņi	32	513		Cietes kartupeļi	1,8	7
Sīpoli, šalotes sīpoli, maurloki	0,6	238		Rabarberi	3	6
Kāposti		159		Topinambūri	4	5
Burkāni		92		Salāti		5
Lopbarības bietes, cukurbietes		55		Galda rāceņi, turnepši		4
Dārza ķirbji, cukīni, kabači, patisoni	5	54		Parastās jeb dārza pupiņas		1,5
Sēklas kartupeļi		40		Mārrutki		1
Ķiploki		33		Tomāti		0,9
Redīsi un melnie rutki		29		Pastinaki		0,8
Galda kāļi		26		Selerijas		0,6
Ziedkāposti		20		Spināti		0,5
Galda bietes, mangolds (lapu bietes)		17		Puravi		0,4
Gurķi un kornišoni		16		Dārzeņu apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā Bauskas novadā	54	2057

Dārzeņu raža (t) Bauskas novadā

Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Integrēti apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Kopējā kultūraugu raža (t)
Kartupeļi	108	13477,9	13586
Citi atklātā lauka dārzeņi	668,3	9893	10561,3
Kāposti	!	4448,4	4448,4
Sīpoli	5,7	3746,4	3752,1
Burkāni	!	2167,5	2167,5
Ķirbji	33,4	437,9	471,3
Bietes	!	398,3	398,3
Gurķi	!	132,8	132,8
Ziedkāposti	!	99,5	99,5
Ķiploki	!	82	82
Pārējie lapu dārzeņi	!	44,5	44,5
Salāti	!	23,3	23,3
Tomāti	!	5,2	5,2
Puravi	!	3,6	3,6
Mārrutki	!	2,3	2,3
Dārzeņu kopējā raža (t) Bauskas novadā	815,4	34962,5	35778,0

Augļu dārzu apstiprinātā platība (ha) un raža (t) 2022. gadā

Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)
Ābeles	38	163
Augļu koki un ogulāji	5	66
Citur neminēti ilggadīgie stādījumi		19
Bumbieres	1	9
Augļu kopējā apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā Bauskas novadā	45	257

	Bioloģiski apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Integrēti apsaimniekotu kultūraugu raža (t)
Āboli	113,5	497
Bumbieri	2,2	20,2
Augļi kopā (t)	115,6	517,3

Avots: autoru aprēķini pēc LAD, CSP un LDC datiem

Ogulāju apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā

Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)
Smiltsērķšķi	48	90
Upenes	42	76
Plūmes	25	30
Zemenes	0,4	23
Krūmcidonijas	10	17
Avenes		10
Liellogu dzērvenes	1,6	9
Saldie un skābie ķirši	3	7
Krūmmellenes	0,7	4
Vīnogas		4
Aronijas	1,8	3
Sarkanās un baltās jānogas	0,3	1,5
Ērkšķogas		1
Arbūzi un melones		1
Dārza pīlādži	0,5	0,5
Ogulāju kopējās platības (ha) 2022. gadā Bauskas novadā	133	277

Ogulāju raža (t) Bauskas novadā

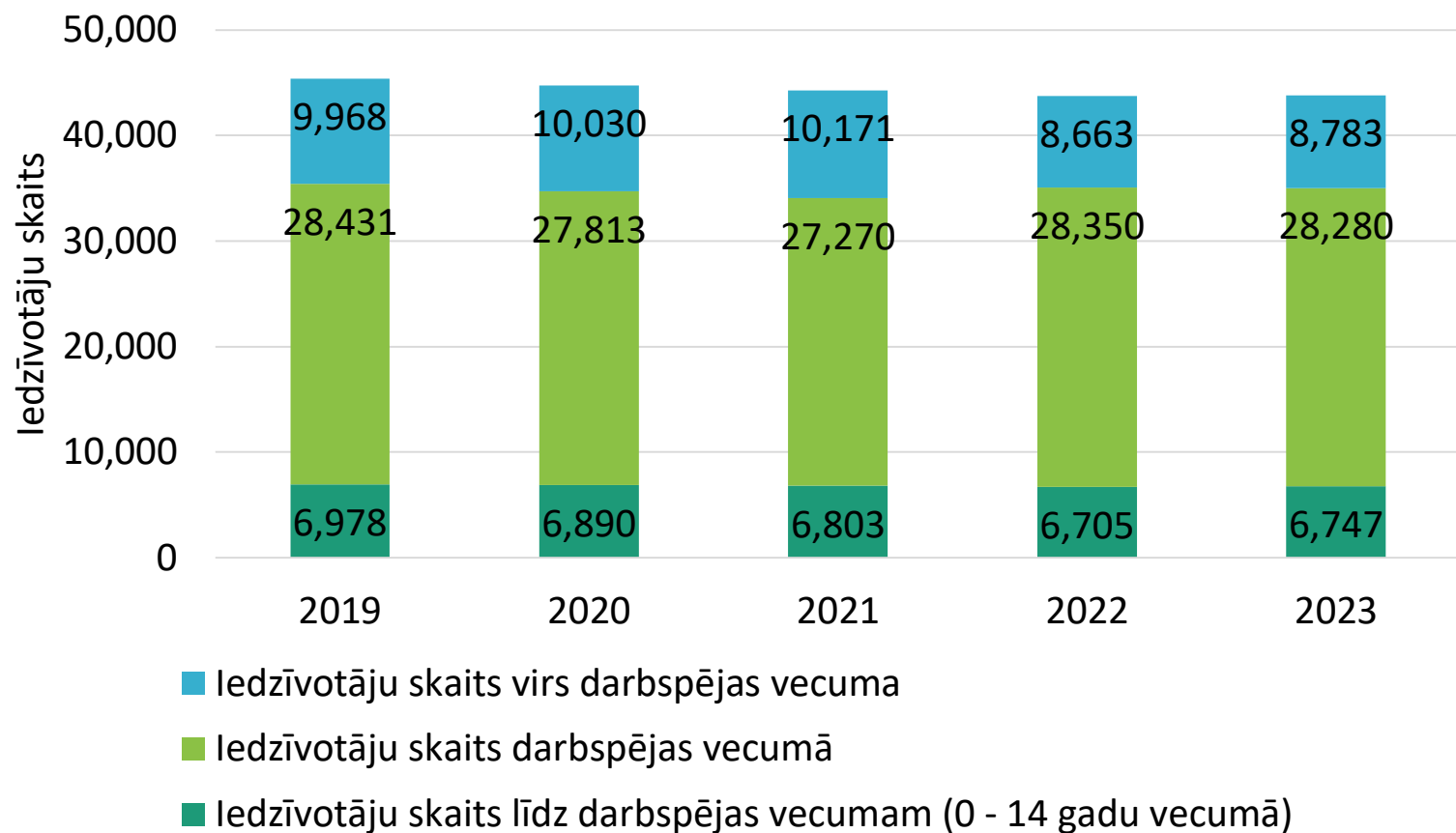
Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Integrēti apsaimniekotu kultūraugu raža (t)	Kopējā kultūtaugu raža (t)
Smiltsērķšķi	18,8	38,3	57,1
Upenes	25,1	39,9	65
Plūmes	12,5	31,5	44
Zemenes	0,6	48,5	49,2
Krūmcidonijas	n/a	16,7	16,7
Avenes	!	5,6	5,6
Lielogu dzērvenes	5,5	21,2	26,6
Saldie un skābie ķirši	1,8	4,2	6
Krūmmellenes	0,3	6,8	7,2
Aronijas	0,4	0,8	1,2
Sarkanās un baltās jāņogas	0,2	0,8	1
Ērkšķogas	!	0,3	0,3
Ogulāju kopējā ražība (t) Bauskas novadā	65,3	214,7	279,9

Garšaugu un ārstniecības augu apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā

Kultūraugs	Bioloģiski apsaimniekotās platības (ha)	Integrēti apsaimniekotās platības (ha)
Dilles		111
Citi kultivēti nektāraugi	2	24
Pētersīļi		19
Garšaugi un kultivēti ārstniecības augi		9
Garšaugu un ārstniecības augu kopējā apstiprinātā platība (ha) 2022. gadā Bauskas novadā	2	163

Garšaugu un ārstniecības augu raža (t) Bauskas novadā	1,5	68,6
---	-----	------

Bauskas novada iedzīvotāju skaits 2019. – 2023. gadā

Pārtikas groza vērtēšana (I)

Pārtikas grozā iekļautajiem produktiem un to apjomam ir jānodrošina iedzīvotāju objektīvās vajadzības pēc pārtikas, raksturojot tādu pārtikas patēriņu, kas ļauj veikt ikdienas aktivitātes un darbu, ka arī uzturēt veselību Latvijas iedzīvotājiem bez specifiskām saslimšanām, uztura alerģijām vai nepanesamībām, kuru gadījumā būtu piemērojama īpaša diēta vai atsevišķu produktu vai produktu grupu izslēgšana.

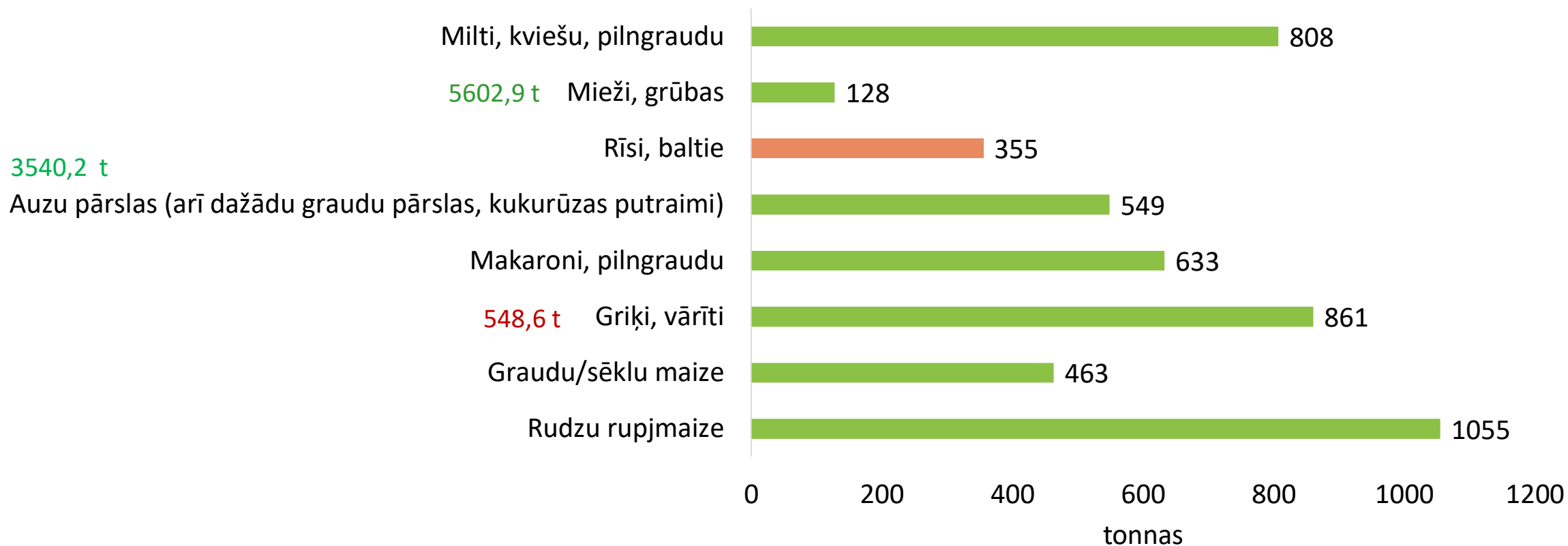
Pārtikas produktu grupas pārtikas grozā:

- 1) graudaugu produkti;
- 2) augļi un dārzeņi;
- 3) piens un piena produkti;
- 4) gaļa un zivis.

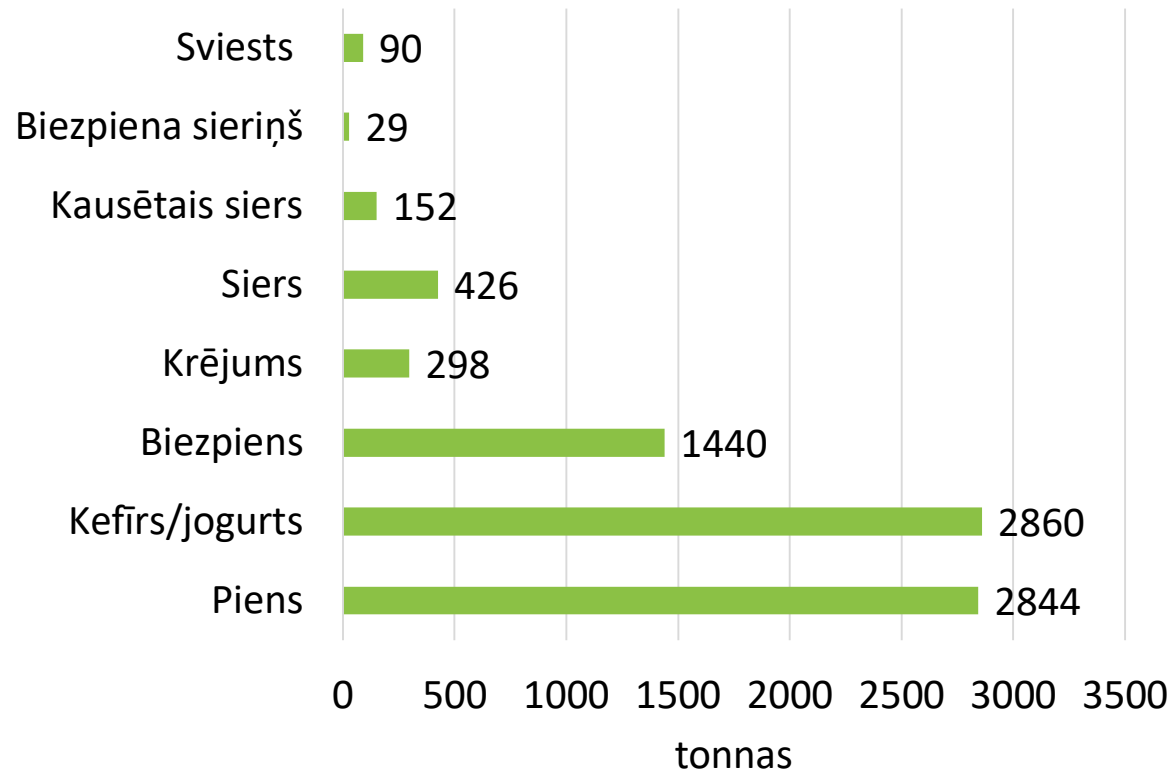
Pārtikas groza plānošana tiek veikta piecās vecuma iedzīvotāju grupās:

- 1) Pieaugušie
- 2) Seniori
- 3) 2-6 g. v. bērni
- 4) 7-14 g. v. bērni
- 5) 15-18 g. v. bērni

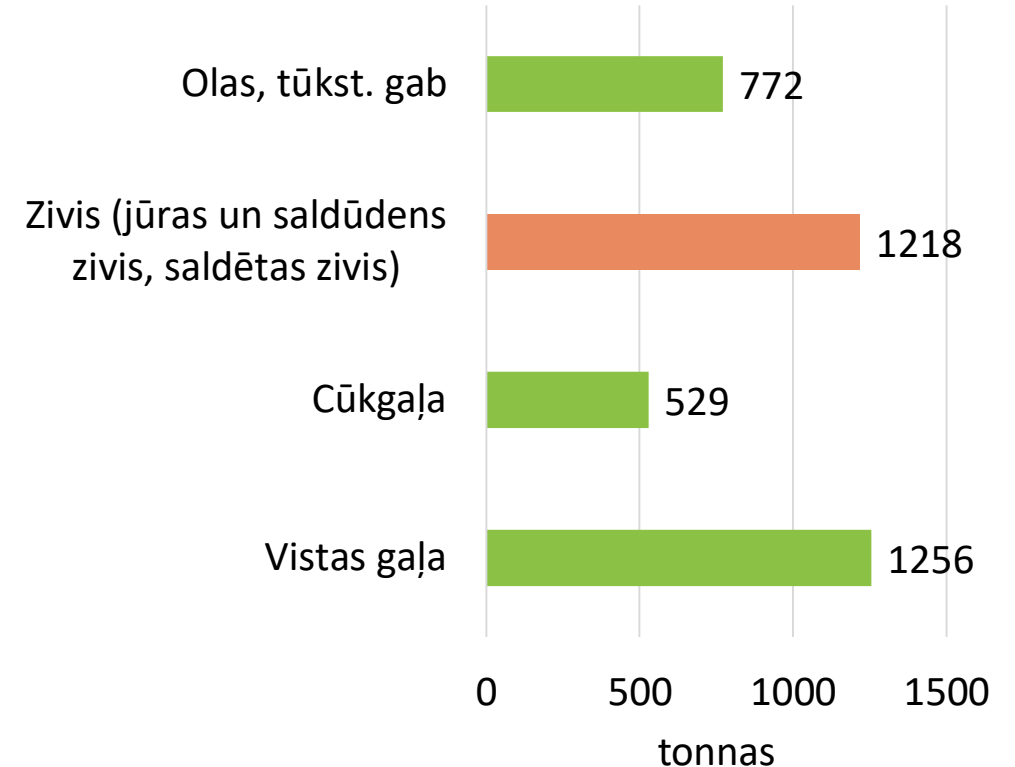
Bauskas novada graudaugu produkcija pārtikas grozā, t

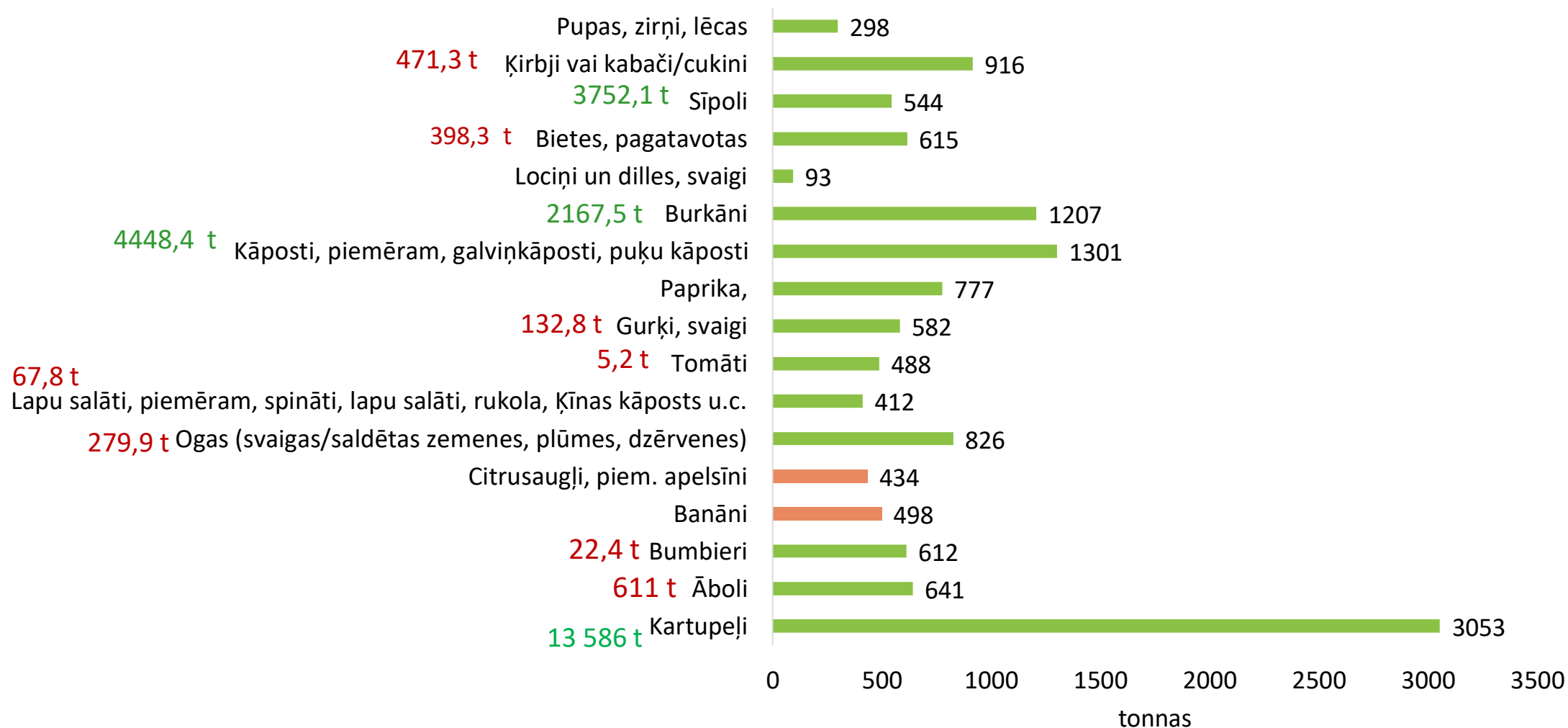
Bauskas novada piena produkcija pārtikas grozā, t

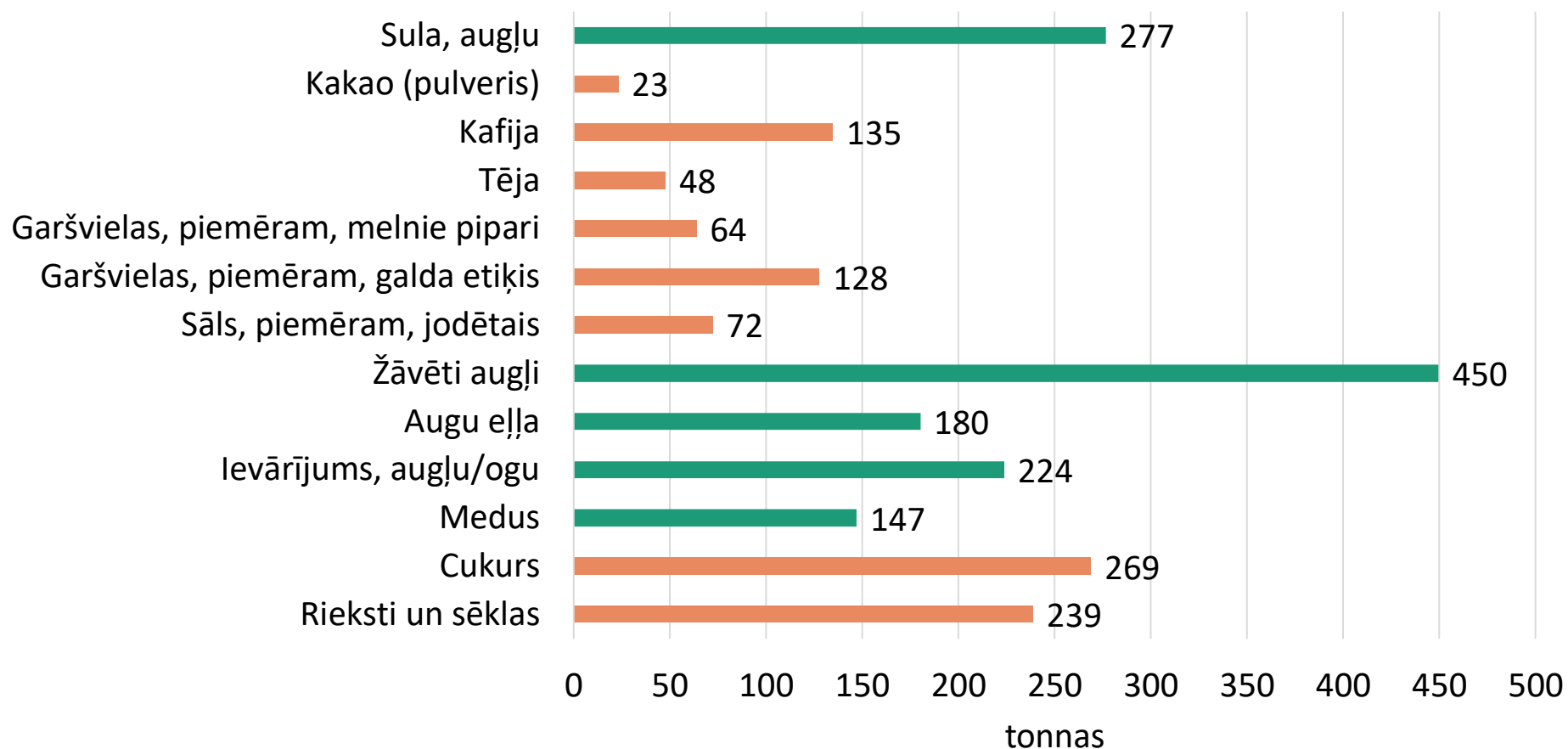
Bauskas novada gaļas un zivju produkcija pārtikas grozā, t

Bauskas novada augļu un dārzeņu produkcija pārtikas grozā, t

Bauskas novada cita veida produkcija pārtikas grozā, t

Bauskas novadā reģistrētie bioloģiskās lauksaimniecības uzņēmumi uz 22.02.2024. (PVD dati)

Pilsēta/pagasts	Ražošana	Ražošana un sagatvošana	Sagatav - ošana	Izplatīšana/laišan a tirgū, Uzglabāšana	Uzņēmums
Bauska	1		1		SIA "Mikrozaļumi"; SIA BALTIC DAIRY BOARD
Bārbeles pag.	2				ILZE ZOMMERE; ZS "SPODRAS"
Brunavas pag.	2				Iluta Straģe; ZS "PRIEDES"
Ceraukstes pag.	2				ZS"Dārzi"; LĪGA JANSONE
Codes pag.		1			SANDRA VITKOVSKA
Dāviņu pag.	1	1			RAIMONDS ŠNORE; SIA "Mazbungas"
Gailīšu pag.		1	2		SIA "Serviss DL" (augļu, dārzeņu pārstrāde , noliktava - saldētava); SIA "Natura bona" (pārstrāde); SIA SPARLATS (noliktava - saldētava)
Iecava	1				SIA "Klusie jēri"
Iecavas pag.	3			1	ZS"BITES"; ZS "Kraukļi"; SIA "Zemgales Bullis"; AS "Balticovo" (vairumtirdz.)
Īslīces pag.	1	1			SIA"Abra Trade"; Lonniņa SIA
Kurmenes pag.	8	1			Ilgonis Mašinskis; ZS "KVIEŠI"; ZAIGA BETAKA; ZS "SĒĻI"; SIA "WBM"; ANDRIS BETAKS; VITA SPOĢE; DACE BETAKA; ZS "Gaiļi" (kaušanas pakalpojums, gaļas piegāde)
Mežotnes pag.	1				ZS "VIRŠI"
Rundāles pag.	1	1		1	KLEFFNER SIA; ZS "ŽUBĪTES" (noliktava - saldētava); SIA SIVANTE (vairumtirdz.)
Skaistkalnes pag.	5	1			ZS "ĶEKARI"; ZS"BITES"; BAIBA DREVINSKA; ZS "GUDIŅI"; Bio Berries SIA; SIA "Pienjāņi"
Stelpes pag.	4	1			Kalniņa Andra ZS "OZOLI"; ZS "LĪDUMI"; AIGA SALDĀBOLA; SIA "MaXagrar" (1PP); SIA KEEFA (pārstrāde)
Valles pag.	7				Zeltīte Raubiška; Veronika Vecele; ZS "Romaņi 1"; ZS "VALLBRIEŽI"; JONS KIRKILS; SIA "Mūsu meži"; JĀNIS ZVEJNIEKS
Vecsaules pag.	2			2	AGNESE STIKANE; ZANE PAKALNE; SIA BALTIC VIANCO TRADING; KS LATVIJAS LIELLOPS
Vecumnieku pag.	9				SIA "Nord AST"; ZS"LIEPAS"; ANITA TROPA; ZS "Irbenes"; SIA "Charolais"; SIA "Opes Pantry"; ZS "GRIEZES"; Vālodzes ZS; Gints Kalniņš
KOPĀ	50	8	3	4	65

Diskusija

PĀRTIKAS PAŠNODROŠINĀJUMS VIETĒJĀ KOPIENĀ (t.sk. ZPI)

Bauskas rajona lauku partnerības teritorijā

Problēmas	Risinājumi
1) Loģistika. 2) Grūtības aizpildīt iepirkuma dokumentāciju. 3) Birokrātiskais slogs. 4) Ekonomiski neizdevīgas maza apjoma piegādes skolām. 5) Grūtības nodrošināt līgumā noteikto produkcijas apjomu. 6) Negodprātīga ēdināšanas uzņēmumu attieksme pret BIO ražotājiem. 7) ...?	1) Organizēt produkcijas «vietējo noietu» caur tiešo tirdzniecību. 2) Attīstīt vietējo loģistiku, veidojot kooperatīvu vai biedrību. 3) Pašvaldībai organizēt sarunas ar vietējiem ražotājiem, lai apzinātu produkcijas pieprasījumu un piedāvājumu. 4) ... ? 5) ...?